

LEERLIJN	
Titel	Thematische Leerlijn Fotografie en Muziek De thema's sluiten o.a. aan bij de Da Vinci methode.
Ontwikkeld door	

ALGEMEEN	
Titel activiteit	Groot of klein
Groep	Groep 5
Soort activiteit	Fotografieles / met de focus op het begrip 'beweging'
Plaats	School
Duur	120 minuten
Rolverdeling	De leerkracht geeft deze les
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Fotografie / digitale media
Thema	Het leven op het land / vertaald in 'Groot of klein'
Omschrijving van de activiteit	In deze les bekijken de kinderen een presentatie over groot, klein, kikkerperspectief en vogelperspectief. De kinderen onderzoeken hoe ze iets heel groot of heel klein kunnen laten lijken. De kinderen fotograferen een situatie waarbij iets wat heel klein is groot lijkt. Ze bespreken het eigen werk en dat van hun groepsgenoten.
Plaats in de reeks	Dit is een fotografieles die past bij het thema 'Het leven op het land'. Bij dit thema is ook een muziekles beschikbaar.
Mogelijkheden	Verzamel de resultaten van het werk van de leerlingen. Maak een expositie of een (digitaal) fotoboek na afloop van de les(sen).
Leeropbrengst	<p>SLO kerndoelen 54 / 55</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kinderen kunnen beelden gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. - De kinderen passen verschil in camerastandpunten toe bij het weergeven van lichaamsvormen van mensen in verhouding. - De kinderen benadrukken met fotografie karakteristieke houdingen van mensen. - De kinderen passen opbouw, ordening, evenwicht en betekenis toe. - De kinderen kunnen digitale foto's maken vanuit verschillende camerastandpunten. - De kinderen kunnen reflecteren op het eigen werk en dat van hun groepsgenoten.

UITVOERING	LES
Tijdspad	<p>Totaal: min. 120 minuten Oriënteren: 20 minuten Onderzoek: 35 minuten Opdracht: 50 minuten Reflectie: 15 minuten</p> <p>Dit tijdspad kunt u naar eigen inzicht aanpassen of verlengen.</p>
Vorbereiding	<p>Vraag de kinderen in de week voor de les een aantal kleine poppetjes mee te nemen (formaat Legopoppetjes of Playmobiel).</p> <p>Bestudeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lesactiviteiten • Groot of klein PO5 (presentatie) <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digibord • Fotocamera's of iPads/ tablets voor het maken van foto's* • Kabel om de foto's over te zetten naar de computer <p>Zet de volgende materialen klaar. Zorg voor een ruime keuze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potloden • Wit A-4 papier • Kleine poppetjes, zoals legopoppetjes of playmobiel. <p>Tip: Voeg eventueel eigen afbeeldingen en video/muziekfragmenten toe die aansluiten bij het onderwerp en de interesses van de kinderen.</p> <p>* Zorg voor voldoende fotocamera's/ iPads/ tablets. De kinderen kunnen per groepje van 3 werken met 1 apparaat of rouleren indien er minder apparatuur beschikbaar is.</p>
Oriënteren	<p><u>Start met een gesprek</u> over het thema 'Het leven op het land'. Laat de kinderen vervolgens eigen ideeën formuleren en associëren op het onderwerp 'Groot of klein'.</p> <p><u>Start de presentatie</u>: 'Groot of klein PO5 (presentatie)'.</p> <p>Toon een stukje van de video in afbeelding 1. Dit is een video. Ook te bekijken via 'Groot of klein PO5 (video)' Stel vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe is dit gefilmd? Waaraan kun je dat zien? - Wat gebeurt er met het land en de mensen als je het van boven bekijkt? - Kun je een dier bedenken die de wereld zo ziet? - Hoe zouden ze dit perspectief noemen? <p>Ter informatie: Deze video is gemaakt vanuit het vogelperspectief. De makers hebben een drone gebruikt. Als je dingen van bovenaf bekijkt dan lijken ze veel kleiner dan ze eigenlijk zijn. Ze noemen het ook wel vogelperspectief omdat het net is of je kijkt vanuit de blik van een vogel die aan het vliegen is.</p>

Toon afbeelding 2.

Stel vragen als:

- Is deze foto van boven of van onderaf gemaakt?
- Waaraan kun je dat zien?
- Wat zie je allemaal op de foto?
- Wat zie je niet?

Ter informatie:

Deze foto is in vogelperspectief gemaakt. Je kunt dat zien omdat je het kindje van boven ziet. Je ziet verder geen lucht of omgeving, alleen het gras waar het kindje in staat.

Toon afbeelding 3.

Stel vragen als:

- Is deze foto van boven of van onderaf gemaakt?
- Waaraan kun je dat zien?
- Wat zie je allemaal op de foto? Wat zie je niet?
- Wat is het effect van iets van onderaf fotograferen?
- Kun je een dier bedenken die de wereld zo ziet?
- Hoe noem je het perspectief als een foto van onderen gemaakt is?

Ter informatie:

Deze foto is van onderaf gemaakt. Deze man lijkt daardoor heel erg groot. Je ziet eigenlijk de vloer waar de man opstaat helemaal niet. De lucht zie je bij dit perspectief juist heel goed en je ziet zelfs de onderkant van zijn schoenen. Ze noemen dit ook wel het kikkerperspectief. Een kikker is klein en ziet de wereld dus van onderen. Met het vogel- en kikkerperspectief kun je dus dingen groter of kleiner laten lijken dan ze in het echt zijn.

Toon afbeeldingen 4 t/m 8.

Stel vragen als:

- Is dit in vogelperspectief of in kikkerperspectief? Waaraan kun je dat zien?
- Wat lijkt er heel groot maar is het niet?
- Waar is de foto gemaakt?
- Waar zou de foto over gaan?
- Hoe is het gemaakt?

Ter informatie:

Deze foto's zijn gemaakt door de kunstenaar Slimkachu. Hij zet kleine poppetjes in een situatie met spullen en maakt er dan een foto van. Hij maakt de foto zo dat het lijkt alsof dat de poppetjes levensecht zijn. Maar als je goed kijkt zie je dat hij kleine dingen heel groot laat lijken. Zo wordt een schoen een monster van Lochnes. Een plas melk een meer en een mandarijnschil een skatebaan. De foto's zijn van heel dichtbij gemaakt en je ziet verder geen echte mensen op de foto's. Als dat wel zo zou zijn dan zouden de poppetjes ook weer heel klein lijken.

Toon afbeelding 9.

Stel vragen als:

- Op welke foto lijkt het mannetje groot? Hoe zou dat komen?
- Wat zie je op de onderste foto niet, wat je op de andere foto's wel ziet?

	<p>Ter informatie: Doordat Slimkachu de foto zo maakt dat er geen omgeving te zien is weet je niet meer hoe groot dingen zijn. Zo kun je iets wat heel klein is dus heel groot laten lijken.</p>
Onderzoek	<p>Geef <u>een instructie</u> over het bedienen van de camera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertel met welke 'knop' je de foto maakt. • Laat zien waar je de foto op de camera bekijkt. • Leg uit hoe je werkt met het kader op de camera. Staat alles wat je op de foto wilt in beeld? Door de camera dichterbij te houden of een stapje achteruit te doen kun je andere dingen in beeld brengen. • Besteed aandacht aan scherp stellen. Beweging kan zorgen voor onscherpe foto's. • Leg uit dat je licht nodig hebt om te fotograferen. Hoe meer licht er is hoe meer scherper je foto wordt. Tegenlicht zorgt voor donkere silhouetten. <p>Tip: Gebruik zo min mogelijk de zoomfunctie. De kwaliteit van de foto gaat achteruit.</p> <p>De kinderen kunnen per groepje van 3 werken met 1 apparaat of rouleren indien er minder apparatuur beschikbaar is.</p> <p>Vertel: Maak in groepjes van 3 kinderen een foto van jullie zelf in kikkerperspectief en in vogelperspectief. Probeer de foto van zo hoog of laag mogelijk te maken.</p> <p>Laad de foto's via een kabel naar de computer zodat ze op het digibord te bekijken zijn.</p> <p>Stel vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is dit in vogelperspectief of in kikkerperspectief? Waaraan kun je dat zien? - Wat zie je wel en wat zie je niet? - Van hoe dichtbij heb je de foto gemaakt? Wat zou er gebeuren als je van dichtbij of verderaf een foto maakt? - Wat is het verschil tussen de foto's? - Hoe moest je staan/ zitten/ liggen om de foto te maken? - Hoe zou je de foto nog meer kikker- of vogelperspectief kunnen maken?
Opdracht	<p>Vertel: Maak in groepjes van 3 twee foto's van een situatie waarbij iets wat heel klein is heel groot lijkt. Gebruik hiervoor de poppetjes die je hebt meegebracht. Probeer er een klein verhaaltje mee uit te beelden.</p> <p>Teken voor je gaat beginnen wat je zou willen zien en schrijf op wat je nodig hebt. Zoek vervolgens de spullen die je nodig hebt en een goede plek om de foto te maken.</p> <p>Let op de volgende dingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat je foto scherp is. • Staan er geen dingen/ mensen op de foto die er niet op horen te staan? • Wat zie je wel en wat zie je niet van de omgeving? • Van hoe dichtbij maak je de foto? • Maak twee foto's, 1 in kikkerperspectief en 1 in vogelperspectief.

	Laad de foto's via een kabel naar de computer zodat ze op het digibord te bekijken zijn.
Reflectie	Bekijk de gemaakte foto's bespreek zowel het proces als de inhoud van deze les. Stel bijvoorbeeld de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Wat zie je op de foto? Wat lijkt groot terwijl het heel klein is? - Wat zie je wel en niet van de omgeving? - Wat heb je geleerd over perspectieven? - Wat heb je geleerd over het maken van een foto?
Reflectie op het thema	Waar kun je nog meer foto's van maken als je denkt aan het thema 'Het leven op het land'? Thuis kunnen/mogen de leerlingen hier ook mee aan de slag.